ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղր.
Այլեր այլրգ . . . . 100 »
Իւշ այլրգ . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՆ

Բոլ թա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 ղր.
Այլեր այլրգ . . . . 120 »
Իւշ այլրգ . . . . 60 »

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՈՒԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒՐԴԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՆ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 իւնճի սահիֆէ 5 ղր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա. Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 յէ 3ի նճնու սահիֆէլէրէ 6 ղր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Ձիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլրգ օլուր:

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ:

Մէճիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մանթպասար, Սթամպօլու Պապը Ալի ճամտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանրն ումուրու իտարէ վէ թանրիրիյէսինէ այիտ քեափէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի զաղէթա Տիգրան Ճիլէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեափէյի մէքեթիպին տախի անընն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԻ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Ինկիլթերրա գապինէթօսընն հալի կիթտիքճէ միւշքիլէշմէքտէ տիր:

Կլատսթօն—Կրանվիլ գապինէթօսը՝ սելէֆինտէն պուլտուղու մէսէլէլերի հէնուզ հալլ իտէմէտիքտէն պաշգա, տահա պիր չՕգ միւշքիլաթա սօգուլմուշ տըր:

Ու գապինէթօնրն Շարգ մէսելէսինճէ իթթիֆաղ իթտիյի թարրիգ վէ տէրմիյան իթտիյի թէքլիֆաթ՝ իպթիտա սահիր գապինէթօլար թարաֆընտան տախի պիր տէրճէյէ գատար գապուլ վէ թէրվիճ օլունմուշ իքէն, սահիր գապինէթօլար եավաշ եավաշ օրթատան չէքիւրէք, Էվրօբանրն իթթիֆագը օյմայընճա, պիր չէյ եարբլամայաճաղընը վէրտը զէպան իթմիշ օլան Մ. Կլատսթօնը եալընըզ պըրագմըշլար տըր:

Մ. Կլատսթօն՝ զաթէն քէնտիսի տախի տէֆաթլա իթթիրաֆ իթտիյի իւզրէ, եալընըզ պիր չէյէ միւգթէտիր օյմայաճաղ-նտան, թուլթուղու թարիգտէն ճայտագ իսթէյէճէք իսէ տէ, պու պէտ. պախթ թէճրիպէսի այէմը սիյաոէյմտէ ինկիլթերրա տէվլէթինին նուֆուզընը գըրտըղը կիպի, ինկիլթերրանրն իչինտէ տախի Մ. Կլատսթօն իլէ արգատաշլարընն իթթիպաբընը պօզարագ, պիր գապինէթօ թէպէտտիւլինի իճապ իտէճէք տիր:

Անճագ Մ. Կլատսթօն գապինէթօսը պու նէթթիճէսէ տախի միւնթազրը օյմայարագ, օնտան էվվէլ տիւշմէսինի իճապ իտէճէք մէսէլէլէր վար տըր:

Աֆղանիսթան իլէ իւմիտ Պրունը մէսէլէլերինին բէք միւշքվվէշ պիր հատէ գալրպ, ատէթա եըլան կիպի ինկիլթերրանրն այագլարընտ տօ աշտրգլարը վէ ինկիլիզ հիւքիւմէթի պիր կէօնա իսթիֆատ իթթիքսիզին պիրէ պու մէսէլէլերին իչինտէն չրգմաղա չարշըրը: Հալտէ, միւգթէտիր օլամատըզը չէօյլէ տուրսուն, ինկիլթերրա տէվլէթինին թէրքիպ իտէն իքի պէօյիւք ատանընն պիրի՝ եանի իրանտա տախի բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէտտ պուլունարագ, պու թէհլիքէ կիւնտէն կիւնէ քէսպը վէխամէթի իթթիքտէ տիր:

Լօնտրատան այընան պիր թէլէկրաֆնամէ՝ իրանտա իշէրինին զիյատէ էհէմմիյէթ ալտըզընը. վէ պու մէսէլէտէն տօյայը, պու այընը իչինտէ բաբլամէնթօնրն ճէմ վէ տավէթիյէ, հէյրէթ վիւքէյատան պագը միւհիմմ մէսնէտլերտէ պուլունան զէվաթը իսթիֆաքը մէմուլ օլուզունու պէէան իտիյօր:

Միւհիմմ մէսնէտլերտէ պուլունան զէվաթտան մագսատ քիմլեր օլտուղու պիլինմէմէզ ի է տէ, կըրատսթօն վէ կրանվիլ կիպի զէվաթըն միւրատ օլունաճաղը շիւգհէթիզ տիր:

Ցիմէք օլույօր քի, եալընըզ Իրանտա մէսէլէսի՝ ինկիլթերրանրն չիմտիքի գապինէթօսընը տիշիւմէէ քեափի օլաճագ տըր: Հալ պու քի, Շարգ մէսէլէսիյէ Աֆղանիսթան վէ Աֆրիգա մէսէլէլերի տախի այրըճա բէք միհիմմ սէպէպլեր տիր:

Պու գապինէթօնուն տիշմէսիյլէ, ինկիլթերրա՝ մէսէլէի Շարգիյէտտ տահա պիթարաֆանէ պիր մէսլէք թուրարագ, քէնտինի մէսուլիյէթ վէ մահճուպիյէթտէն գուրթարապի լէճէկի կիպի, Աֆղանիսթան վէ Աֆրիգա մէսէլէլերինէ տախի պիրեր սուրլթըվիյէ պուլունմագ բէք միւշքիլ տէյիլ տիր. անճագ իրանտա մէսէլէսի՝ ինկիլթերրա տէվլէթի իչուն ատէթա պիր իլլեթը միւզմինէ կիպի օլուպ, բէք պէօյիւք վէխամէթլեր թէվլիտ իտէպիլիր:

Պիզ պու մէսէլէնին իպթիտաի զուհուրինտէն, եանի պունտան պիր պուչուգ սէնէտէն պէրու, պունուն վէխամէթինտէն գօրգմագտա օյուպ, իրանտալրարն պու հարէքէթինի ատէթա պիր եանար տաղընը թէգարրուպը զուհուրինի էսապէր վէրէն պիր հարէքէթը արզ կիպի կէօրմէքտէ, վէ պունուն՝ ինկիլթերրանրն պիր 89ը հիւքմինէ կէչուպ, պու տէվլէթի այթ իսթ. վէ էսասէն թէպտիլ իտէպիրէճէկինի հէր վագթ պէեան իթմէքտէ պուլունմուշուզ տըր:

Պու մէսէլէ պիր տէրէճէյէ գատար քէպար վէխամէթ վէ էհէմմիյէթ իթմիշ տիքի, շիմտիքի գապինէթօնրն թէպտիլիյէ տախի խիթամ պուլմասը բէք մէհմուլ օլմայուպ, պունուն էօնինիւ ալմագ իչիւն, ինկիլթերրա լօրտլարընն թամատան վազ կէչէրէք, իրանտայը քէնտի չիֆթլիքլերի հալինտէ թութմագտան սարֆը նազար իթմէլի, վէ իրանտալրարը տախի նէֆսը ինկիլթերրա վէ Սգօչիալրարն նայիլ պուլունտուգլարը իմթիյազաթա հիսսէմէնտ իտէրէք, քէնտիլէրինէ միսավաթը թամամ վէրիլմէլի տիր:

Ինկիլթերրա տէվլէթի վէ լօրտլար հազարաթը պէօյլէ միւնսիֆանէ վէ գանաաթքեարանէ պիր թարրիգ թուլմազարտա, իրանտա էրպապը իսթիյալը, քէնտի արգիլէրինին սահիպլերի ատտ օլունան լօրտլարա՝ իրանտայա. եագ պասարրմամաղա, վէ «Թօրրագ՝ օնու իշլեեէնլերին հագգը տրը» քէլամը՝ ն հիւքմինի իճրա իթմէկէ միւգթէտիր օլաճագլար տրը: Իսթիյալրն կիւնտէն կիւնէ քէսպ իթմէքտէ օյտուղու գուվվէթ վէ էհէմմիյէթէ պագըլրրա, պէօյլէ պիր նէթիճէ՝ իհթիմալտէն բէք պահա տէյիլ տիր:

Օ հալտէ, իրանտալրար եալընըզ քէնտիլէրինէ մախսուս պիր բարլամէնթօ իսթնմէքլէ. վէ իտարէի մուխթարէեէ նայիլ օյմաղա տախի գանաաթ իթմէէրէք, պէրքի պիսպիթիւն իսթիգլալ իտտասընտա պուլունաճագլար տրը. հալ պու քի, իրանտանրն այրլմասը ինկիլթերրանրն գուվվէթ վէ նուֆուզընը բէք չՕգ թէնգիս վէ թագլիլ իտէր:

Պունտան մատտա, իրանտալրար՝ լօրտլարրն հիւքմը միւթէզալիպանէսինտէն եագայը սըյրը տրգլարը թագտիրտէ, պու արզու՝ նէֆսը ինկիլթերրա վէ Սգօչիա էհալիսինէ տախի սիրայէթ իթմէքլէ, պէքի ինկիլթերրանրն հէր թարաֆընա պիր իսթիյալ ֆիքրի ինթիշար իտէճէք, վէ միւսավաթ վէ ճիմհուրիյէթ էֆքարը քէսպը թէվէսսիւ իտտուպ ինկիլթերրա տէվլէթինի պէօյիւք պիր թէզլզիլէ օղրատապի էճէք տիր:

ԿԻՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՆ

Ցիւնքի Ֆոբրն պէրանրնա կէօրէ, Եունան մէսէլէսինտէն տօրայ. մէճլիսի խասսը վիւքէյատա գարարլաշտրրլըզընը եաղրրը. մրզ թահրիրաթը ումումիյէնին իրսալը Պապը Ալի թարաֆընտան թէէխիր օլունմուշ տըր:

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ Եունանիսթանա տաիր օլարագ տէվլէթլէր միյանընտա պու սըրատա ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթըն նէթիճէսինէ պէքլէյէճէք, վէ օ հալտէ լազըմ կէլիրսէ պագը թատիլաթ իճրասընտան սօնրա թահրիրաթը մէզբիւրէյի իրսալ էյլէյէճէքմիշ:

Թէրճէմանը Հէբէէրը պէյանընա կէօրէ, Պապը Ալի՝ բաթէնթա ռուսումը վէ կէօմրիւք թարիֆալարընն թէճատտի մէսէլէլերինճէ հէյէթը սիֆէրա իլէ մուխապէրէ վէ միւզաքէրէի իպթիտայէյէ կիրիշմիշ վէ կէլէճէք սէնէ իչիւն թանզիմ օլունաճագ պիւտ-ջէթին

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

(Շար. Ե. Վերջ.)

Հետաքրքրական վիճակի մէջ են քաղաքական գործերը։ Տուլչինիոյի յանձամբ վերջ գտաւ երեք առկախ խնդիրներէն այն խնդիրն, որ ամենէն նուազ կարևորը լինելով հանդերձ, ամենէն սիպողական կը համարուէր։ Վախ կար, իրական կամ ցնորական, որ Գարատաղի խնդրոյն բաց մնալով, կընճիռներ կրնան ծագիլ մի կողմէ ընդ մէջ Գարատացւոց և Ալպանիացւոց, և միւս կողմէ ընդ մէջ Ռուսիոյ և Թուրքիոյ։ Ուստի, եւրոպական դիւանագիտութիւնն իւր բոլոր երևակայելի զօրութիւններն ի գործ դրաւ այս խնդրոյն լուծումը ձեռք բերելու համար, և թէպէտ յաղթութիւնը վաստկեցաւ, բայց այդ յաղթութեան համար, և թէպէտ յաղթութիւնը վաստկեցաւ, բայց այդ յաղթութեան ներքև ընկճեցաւ։ Այդ յաղթութիւնն սպառեց իւր բոլոր ոյժերն, այնպէս որ երբ կարգը մնացած խնդրոց եկաւ, գործէ ետ քաշուեցաւ «Շունչ առնելու» ասելով։ Շիտակը խօսելով, մե՞ծ ջանք, որ մեծ իրաւունք կը տայ «շունչ առնելու»։ Այն յաղթութիւնը, զոր Եւրոպա ձեռք բերել կարծեց Տուլչինիոյ անուամբ ձկնորսներու բնակարան մը ի եղճուկ գիւղաքաղաքի Գարատաղցւոց յանձամբ, այդ յաղթութիւնը, կ'ասեմ, պարզապէս ծիծաղելի էր, և ոչ ինչ աւելի։ Վճիռ չեմք արձակեր սակայն, ահա մեր փաստերն.

Եւրոպական տերութիւնք, այս կամ այն շարժառիթէն մղուելով որ չկրնար զբաղեցնել զմեզ, Գարատաղի խնդրոյն բնական լուծումէն խոյս տուին բոլորովին անբնական և անիրաւ մի լուծում գտնելու համար։ Այդ, ըստ որում բնականէն շեղած ամեն լուծում բնականաբար դժուարութեանց կը հանդիպի, նոքա ևս դժուարութեանց հանդիպեցան։ Ոգի ի բուն աշխատեցան՝ յաղթելու համար այն դժուարութեան զոր իրենք յառաջ բերեր էին, և երբ դորա վերջն հասան, «Ալ հանգչինք» գոչեցին և մէկ կողմ թողուցին այնպիսի խնդիրներ, որոց նկատմամբ իրենց գործակցութիւնը թերևս աւելի օգտակար կրնար լինիլ։

Փոխանակ Գարատաղի՝ յանձնելու Բլավայի, Կուսինէի, Թուզիի և Տուլչինիոյի նման Ալպանիական քաղաքներ և գաւառակներ, որք, թէև վերջին պատերազմին ժամանակ աւելի կամ նուազ գերաւեալ լինին Գարատաղի բանակէն, ոչ ինչ նուազ կը դժկամակեին մի Ալաւեան լուծի ներքև մնալու, փոխանակ, կ'ասեմ, այսպէս ոգի տակ առնելու ազգութեանց սկզբունքն, որ, ներկայ ժամանակիս մէջ, Եւրոպիոյ պարծանք բերող գլխաւոր սկզբունքներէն մին կը համարուի, աւելի բնական և աւելի բանաւոր չէ՞ր լիներ Ալ լեռան իշխանին յանձնել ճիշդ այն տեղերն, որոց բնակիչք Ալաւ լինելով, յայտնապէս փափաքող էին Գարատաղի հպատակ լինելու, և արդէն, վերջին պատերազմին ժամանակ, մի պահիկ այն բարեբաղդութիւնն ունեցած էին։ Աւելի ուղիղ չէ՞ր լիներ Գարատաղի հող տալ Հերսէքի, քան թէ Ալպանիոյ կողմէն Գարատաղ կրկին իրաւունք ունէր Հերսէքի կողմէն, —աշխարհակալութեան իրաւունք և համայնութեան իրաւունք. մինչդեռ Ալպանիոյ կողմէն աշխարհակալութեան իրաւունքն ևեթ ունէր, և այն ալ յոյժ տկար չափով։ Վենետիկ չէր յանձնուեր Իտալիոյ, եթէ Վիքթոր Էմմանուէլի կառավարութիւնն յանձամբ աշխարհակալութեան մի տկար իրաւունքի հետ, կամ, աւելի ճիշդ խօսելով, աշխարհակալութեան իրաւունքի կատարեալ բացակայութեան հետ, համայնութեան մի հզօր իրաւունք չունենար, այսինքն եթէ Վենետիկի ժողովուրդը չուզեր միանալ Իտալիոյ հետ։ Արդ, Հերսէքի սահմանակ՝ մասին ժողովուրդը թէ՛ չուզեր Գարատաղի հետ միանալ, և թէ՛ ժամանակաւ գրաւեալ էր Ալ լեռան զօրքերէն, մինչդեռ չեմք կրնար այսպէս ասել Ալպանիոյ ժողովրդեան համար։

Արդ, եթէ Հերսէքի երբեմն գրաւեալ գաւառակները Գարատաղի տալ ուզուէր, բնաւ տեղական դժուարութիւն չէր ծագեր, նաւացոյցերու պէտք չէր մնար, և խնդիրը դիւրաւ կրնար կարգադրուիլ։

Բայց, ահա՛ մեծ դժուարութիւն.—Աւստրիա մտադիր էր կրնել զՀերսէք, և Պօսնիոյ և Հերսէքի ը՛դդ.ձակ գաւառները ձրիաբար ձեռք անցուցած ժամանակ, չէր ուզեր իսկ որ մի կտոր հող, յանուն խաղաղութեան, յանուն արդարութեան, Գարատաղի անցնի այդ գաւառաց մի հեռաւոր անկիւնէն։ Աւելի պարզ խօսիմք.—Աւստրիոյ շահուն կը դպչէր Հերսէքի կողմէն հող տալ Գարատաղի։ Ի՞նչ, Հերսէքէն հող տա՛լ այլոց, այն Հերսէքէն, որ մի օր, Պօսնիոյ հետ, Հապսպուրկներու (1) գոհարազարդ թագին ամենափայլուն գահարներէն մին պիտի լիներ, եթէ Ցերը կամենար։ Եւ ո՞րչափ բարի է Ցերը.—Հերսէք և Պօսնիա Աւստրիոյ անցան, և տերութիւնք, շողոքորդութիւն ըրած լինելու համար Վիեննայի կառավարութեան, կամ. ֆոքսի «աշխարհաբարով «խաթիրը սեպելու համայ» Նարին կայսերական վեհափառութեան Ֆրանչիսկոս Յովսէփ կառավարութեան, չեղեցան բնական համբէն, և Ալպանիոյ լեռներէն վերդնացին երկիր գտնելու համար,—և բնականաբար հոգնեցան։ Եթէ ունենային այն անկեղծութիւնն և ուղղամտութիւնը, զոր իմաստասէրք ի զուր կը ճգնին ազդել քաղաքագիտաց, Եւրոպական կառավարութիւնք, փոխանակ այնքան ճնշում ի գործ դնելու Տուլչինիոյի յանձման համար, կրնային պարզապէս պնդել Վիեննայի կառավարութեան մօտ, որ երկու ընդարձակ գաւառներ ձրիաբար իւր ձեռքն անցուցած ժամանակ, երկու երեք հազար բնակչաց մի փոքրիկ գաւառակ Գարատաղի թողու այն տեղերէն, որք արդէն գրաւեալ էին Գարատաղի զօրքէն։ Այսպէս չըրին, և մեք որ գործին մէջ չահ չունենալով պաղ արեամբ կը նայիմք, հանդիսատես եղանք քաղաքական այն ամենամեծ զաւեշտին որ երբէք տեսնուած է այս մեծ դարուս մէջ։— Հաւաքական կամ համամատ և կամ անհատական ծանուցագրեր, վերջնագրեր, նաւատորմեր և պոռալ ու պոռչտուքներ՝ դեռ մի քանի տարի առաջ ծովահէններու պատսպարան մի փոքրիկ քաղաքի յանձման համար, որ իւր մէջի և դուրսի բնակիչներով, հազիւ մեր Պալթու թաղին չափ մարդ կը սնուցանէ։ 20 զրահաւորք, որք— առանց սակայն մի գնդակ արձակել կամ մի զինուոր դուրս հանել իշխերու—ամիսներով կը դեղերին Սլաւաց յանձնելու համար մի քաղաք, որ 20 Սլաւ չը պարունակեր։

Օսմանեան կառավարութիւնն, այս զաւեշտին դէմ, իւր ճարտարութիւնը ցուցուց, և մի բարոյական պարտութիւն կրել տալուս դորա հեղինակներուն։ Տուլչինիոյի յանձումն յապաղեցաւ, և կայսերական կառավարութիւնը գիտնալով որ եթէ այդ քաղաքը դիւրաւ յանձնուի Գարատացւոց, Եւրոպացիք, իրենց յաջողութենէն քաջալերուելով, ուրիշ խնդրոց մասին աւելի յանդգնաբար գործել պիտի ուզեն թերևս։ Տուլչինիոյի խեղճ խնդրոյն վրայ այնքան ըզղեցուց, հոգնեցուց և սպառեց Եւրոպական դիւանագիտաց չափաւոր ոյժն, որ երբ այդ մեծ գիւղը կամ փոքր քաղաքը թողուեցաւ, նոքա այն զգացումն ունեցան դրեթէ, զոր կ'ունենայ տղաքերքի ցաւէն ազատող կինն, և ա՛լ հոգ չը բրին ուրիշ բան։

Այժմ նաւատորմերը կը ցուին, և լրագրերը մի պարապ հոգնութիւն կ'ստանձնեն ծանուցանելով մեզ ամեն օր թէ այս ժամուս մեկներ են Քաթարոյէն, այն ժամուն Մալթա հասեր են, կամ այն ինչ ժամուն Նափոլի պիտի երթան, և այլն։ Ոչինչ կրցան ընել Ադրիական ծովուն մէջ, և ոչինչ կրնան ընել ուրիշ ո՛ և է ծովու մէջ,—ի բաց առեալ այն Ովկէանը, զոր երևակայութիւնն կ'անուանեմք՝ Այն պահուն յորում իրենց նաւատորմերն առջի նաւահանգիստները կը վերադառնան, տերութիւնք լաւ կ'ընեն մտածելով ո՛չ թէ այն արդիւնքները զրս ձեռք բերին իրենց գեղեցիկ զրահաւորաց մի ջնջաւոյլ հաշուելովթէ ո՛ր չափ ածուխ յումպէտս վատնուեցաւ այդ զրահաւորաց մէջ և քանի՛ տակար գինի պարպուեցաւ այն խնճոյքներու առթիւ, զորս սպայք, հանրածանօթ երկրպագուք Բագոսի, իրարու կը տային Քաթարոյի, Տուլչինիոյի, Պաչիքի և ուրիշ յանձնելիք կամ չյանձնուելիք քաղաքաց առջև։ Ժամանակ է նաև ցուցակ ընել տալու այն քէմներն, որք, այդ նաւացոյցական խնճոյքներու միջոցին, իւրեանց ներդաշնակութեամբ ոյժ կը տային այն միւս ներդաշնակութեան, զոր Եւրոպան ներդաշնակ՝ կ'անուանեն՝ անշուշտ զանազանելու համար Ակեկեան ներդաշնակութենէն, որ կը բացատրուի հանրածանօթ գործիներով։

Թոյլ, զոր երկար ժամանակէ ի վեր կարդալու դժբաղդութիւնն ունիմք, ի զուր պիտի ջանայ համոզել զմեզ թէ Եւրոպական համաձայնութիւնը, կամ նորա մարմնաւորութիւնն, Եւրոպական Փոլ(՝) նաւատորմը, մեծ գործ տեսաւ։ Ո՛չ Տուլչինեոյի յանձման պէտք կար, ո՛չ ալ, այդ յանձումն ի գլուխ հանելու համար, Եւրոպական համաձայնութեան և Եւրոպական նաւացոյցին։ Փուճ տեղը ձեր գլուխը դժուարութեան չեղոկոյտի մէջ մտցուցէք, և երբ դժուարաւ կրցիք դուրս հանել, կ'ուզէք որ հիանամք ձեր ճարպիկութեան վերայ։— Ահա ինչ որ չպիտի ընեմք։ Այս է ամեն աղատամիտներու դաղափարն, որք քաղաքականութիւնն իրենց արհեստ ընդունած չլինելով, ամեն բան իւր ելդածին համեմատ կը դատեն, և այնքան հաստ գլուխ են, որ երբ Տուլչինիոյի յանձման առթիւ, Եւրոպական ներդաշնակութեան խօսք լինի, աւելի ներդաշնակ և աւելի իրական ներդաշնակութիւններ կ'ինան իրենց միտքը, դժբաղդաբար։

Բայց արհամարհելով զթոյլ, չեմք արհամարհեր զՊ. Կլատսթոնն, այլ դաղափարաց թարգման կը կարծուի նա, մեծ սխալմամբ։ Պ. Կլատսթոն ունէր մի հիմնադիր, որոյ իրացման իւր բոլոր կարողութեամբ աշխատեցաւ։ Բայց Եւրոպիոյ ամեն կառավարութիւնք Պ. Կլատսթոնի կառավարութեան չափ աղատական չեն. ուստի մի պահպանողական ընդդիմութիւն, այլ գլուխը կը գտնուէին Աւստրիա, Գերմանիա և Ի վերջոյ Ֆրանսա, ի դերեւ հանեց այդ մեծ քաղաքագիտին հիմնագիրն։ Այս է Եւրոպական համաձայնութեան ճշմարիտ պատմութիւնը։

Իսկեթ Պ. Կլատսթոն պարաւելի կրնայ լինիլ իւր հիմնադրոյն անյաջողութեան համար, և թէ իւր դիրքն այժմ, ընդհանրապէս կարծուածին պէս, իրօք երերո՞ն է,—յառաջիկայ յաղուածին կը թողուցմք քննել այս կէտերն։

Առ այժմ, Գարատաղի խնդրոյն լուծումն անմիջական կարեւորութիւն կը տայ Հելլենական խնդրոյն, որ կ'երեւի թէ պարագայից զօրութեամբ պիտի լուծուի, և ո՛չ թէ Եւրոպական կամ Զինական համաձայնութեամբ։ Նաւացոյցն, եթէ ողջ մնար, այս խնդիրն եւս պիտի լուծէր։ Բայց ա՛նքան վաւաշ և ռումբ սպառեց Տուլչինիոն յանձնելու համար, որ երբ կարգն եանեան և Լարիսան յանձնելու եկաւ, կատարեալ պէս անկարող դտնուեցաւ։

Ցունատան պատերազմի կը պատրաստուի։ Ոչ ումեք գաղտնիք է այս։ Պէտք չունիմք լրագրաց և հեռագրաց ամեն օր հրատարակած լուրերն ամփոփել աստ, ցուցնելու համար թէ, ի վերջոյ, մի Թուրքօ-Հելլենական պատերազմ անխուսելի է։ Մարդկային ազիւնը մի անգամ ևս պիտի հոսի՝ թերեւս մի արիւնոտ հերքում տալու համար նոցա որք կը կարծեն թէ քաղաքակրթութիւնն ազդեցութիւն ունի քաղաքականութեան վրայ ուրիշ կերպիւ քան թէ աւելի կործանիչ զէնքեր հայթայթելով։

Իսկ Հայաստանի բարենորոգմունքն՝ երրորդ խնդիր Եւրոպական ներդաշնակութեան, մի կատարեալ հանգիստ կը վայելեն առայժմ, և բրդական խնդիրն ստուերի մէջ թողած կը թուի Հայկականը։ Դեռ չտեսանք Անգլիական նոր կապոյտ Ցեղարակը։ բայց պէտք չունիմք սեսնել՝ համոզուելու համար թէ Եւրոպական համաձայնութիւնն այս խնդրոյն նրկատմամբ ևս չկարողացաւ մի համաձայնութիւն հաստատել Բ. Դրան հետ։ Կայսերական կառավարութիւնն երեք ամիս պայմանաժամ խնդրեց մի բարեկարգական հիմնագիր ի գործ դնելու համար Հայաստանի և Քիւրտիսթանի գաւառաց մէջ, բայց այդ երեք ամիսները՝ Բ. Դրան հիմնագրոյն Եւրոպական տերութեանց կողմէ հաւանութիւն ստանալուն թուականէն պիտի հաշուէին։ Արդ, Եւրոպական տերութիւնք չհաւանեցան այդ հիմնագրոյն, և թէպէտ մի ընդարձակ պատասխան տուին, որ հրատարակուած է եղեր ներկայ կապոյտ Ցեղարակին մէջ, այսու ամենայնիւ կայսերական կառավարութիւնն իւր հիմնագրոյն չընդունելը տեսնելով, նորա պարունակութիւններն 3 ամսուան մէջ գործադրել սկսելու պարտաւոր չհամարեց զինքն։

Թ-ոյլ լրագրոյն կ. Պոստ թերթակիցը, Պ. Կոչընի մօտաւոր մեկնումը ծանուցանելով, կ'ասէր թէ Անգլիական դեսպանն իւր պաշտօնը լրացած չհամարիր, և իմաստ պիտի վերադառնայ Օսմանեան մայրաքաղաքը։ Բայց եթէ Պ. Կոչընն, Ռիւթէրի կանխաւ ծանուցածին պէս, իւր պաշտօնն իրօք լրացած ալ համարէր, ոչինչ նուազ ակներեւ էր դորա անյաջողութիւնն. և անշուշտ ամենոք հեռաքրքրութեամբ պիտի սպասէ տեսնել թէ Անգլիական մեծանուն դեսպանն ինչ պիտի ընէ աւելի յաջողում ձեռք բերելու համար, երբ Ե. Պոլիս վերադառնայ։

Բայց մեք այնքան զբաղեցանք քաղաքականով, որ ստիպուեցանք գալ անդամ՝ թողուլ գրականը։ Գ.

---

(1).—Աւստրօ-Հունգարիոյ արդի վեհապետը Հապսպուրկի կայսերական գերդաստանին կը վերաբերի։ «Հապսպուրկներ» կը նշանակէ «Աւստրիոյ կայսերք»։

ՍՕՆ ԲՕԹՍԱ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԿԱԶԷԹԱԼԱՐԸՆՏԱՆ

Մ. Կոչընն Տէրսաատէթտէն ազիմէթի մէսէլէսի հագ ընտա թ-ոյլ կազէթասրներն Տէրսաատէթ մուխպիրի շու թէլէկրաֆը չէքէյոր։

Տէրսաատէթ 30 Նոյմ.

Մ. Կոչընն հայիզ օլտուղու մէմուրիյէթի մախսուսէ, էն սօնու յունվար այլընն խիթամընտա թէքմիլ օլաճագ տըր տէյի մէմուլ օլտուղու հալտէ, մէմուրիյէթի մէգքիւրէնին զայրը մուայէնէ սուրէթտէ թէմտիտի, պուրատա պիր տէլիլի գավի ատտ օլունմագտա տըր քի, Ինկիլիզ հիւքիմէթի, Պէրլին ահտնամէսինին թէմտիմի իճրասը պապընտա ըսրար իթմէքլիք բօլիթիգասընտան ֆէրաղաթ իթմէմիշ տիր։ Մ. Կոչընն պիր գաչ հաֆթա իգամէթ իթմէք իւզրէ չարշէնպէհ կիւնիւ ինկիլիթէրրայա ազիմէթ իտէյօր, վէ էլպէթթէ օ միւտատէթ էնանասընտա, պուրաճա իյէրին հալինի, վէ քէնտի էֆքեարընճա, եունան վէ էրմէնի վէ մալիյէ մէսէլէլէրինին պատիի խօշնուտի օլաճագ պիր սուրէթտէ թէսվիկէսի իչին իթթիֆաղը լաղմ կէլէն թէտապիրի՝ թահրիրաթլարընտան տահա մուֆասսալ պիր սուրէթտէ ինկիլիզ դապինէթօսունա իզդահ իտէճէք տիր։ Մ. Կոչընն տահմի սուրէթտէ էլչիլիք խրտմէթինտէ գալմագ իսթէմէտիյի բանա մալիւմ օլմաղլա, վէ յունվարայլընն խիթամընտա Ամամպօղլա ավտէթ իտէճէկինի տիկէր սիֆիրայա պէճեան իթմիշ օլտուղունտան, էօյլէ թահմին օլունույօր քի, Մ. Կոչընն մէսաիլի մուայագանրն երուզ իւսթիւ պըրաքըմայաճաղընա տահր քէնտի հիւքիւմէթինտէն թէէմինաթ ախզ իթմիշ տիր։ Եոգսա մէսաիլի ատիյէնին բույէթի իչիւն Ամամպօղ էլչիլիյի մէմուրիյէթինտէ տէվամ իլմէք իսթէմէեճէքմիշ։

Միւսարիլէյհին չիմտիյէ տէկին իպրազ իթմտիի մէհարէթ տիր լամաթիգիյէ վէ իսթիգամէթը էֆքեար վէ սէպաթը սայէսինտէ մէմուլ օլունույօր քի, պունասն պէօյլէ վագի օլաճագ իգտամաթը՝ ահվալը հաղբրէտէ միւմքին օլան մուվաֆֆագիյէթէ նայիլ օլապիլէճէք տիր։

ՔԻՒՐՏ ԻՍԵԱՆԸ

Թէհրան 3 դեկտ.

Շէյխ իւպէյտուլլահն օղու՝ խայը իմտատ ախզ իթմիշ օլմաղլա, երինէ ավտէթ իթտի։ (Քիւրտ գօմանտանը) իսմայիլ Գուլա (՝) իչիւն տէնիյօր քի, Թիմուր բաշանն մախտումընը (Իրան գօմանտանը) եէնմիշ տիր։ Թիմուր բաշա Ուրմիա բիչկհէնտա օրտու գուրմուշ տըր։

Թէհրան 3 դեկտ.

Թէպրիզտէն վարիտ օլան մալիւմաթա կէօրէ, ալթը պին նէֆէր Բուս ասքերի (Բուսիա էրմէնիսթանընտա) Նախիջեւանա միւվասէլէթ իթմիշ տիրլեր (քի, թամմ Բուսիա վէ Իրան հուտուտու իւզերինտէ վագի տիր։)

Տէրսաատէթ 3 դեկտ.

Սահտ վէ Մահմուտ Նէտիմ՝ վէ Ասիմ վէ Օսման բաշալարան միւրէքքէպ պիր գօմիսիոն թէչքիլ օլունտու Քիւրտլէր ալէյհինտէ իթթիֆաղ օլունաճագ թէտապիրը չէտիտէ իւզերինէ միւզաքէրէ իթմէք իչիւն։ (Ռէ-Ռէ)

Թէհրան 30 Նոյ.—Վարիտ օլան պիր խապէրէ կէօրէ, Շէյխ Ուպէյտուլլահն օղու Սատրգ՝ պին.լերճէ Քիւրտլէրլէ Ուրմիայա տօղրու իլերիլմիշ տիր։ Մէրգում՝ Իրանլըլարան իչի թօր զապթ իլմիշ տիր։

Թիմուր բաշա խան՝ մէրգում Սատրգ ալէյհինէ եիւրիւմէք մագսէտիյլէ Ուրմիայը թէրք իթմիշ տիր։

Իրանըն պաշ գօմանտանը պուլունան Միրէհսալարը Ազէմ՝ Սուլտուղա միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

Թէհրանտան Ամանպաղա աթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիրտէ օլունմուշ տըր։

«Իքի Իրան ալայը՝ Նոյեմ. 23տէ Ուրմիայա օղրամըշ տըր։ Պու ալայլար՝ Ուպէյտուլլահնը օղուլարընը էլան պուլունտուգլարը Մէրկավարա կիտիյօրլար։»

Մալիւմաթ օլմագ իչիւն Քիւրտ իսկանը հազգընտա թարաֆիյնատէն, եանի կէրէք Իրան մէնպաքնտան վէ կէրէք Քիւրտ մէնպաքնտան կէլէն հավատիսաթը նագլ իթմէքտէ օլաղըմըզ մաքիմ տիր։

Պու տէֆա Թէրճէմանը Հ-ԷՖԷՖ կազէթասընտա եինէ Քիւրտ մէնպաքնտան օլան վէ Մէնքիւր աշիրէթինտէն Մօլլա Օսման նամընտա պիր Քիւրտ թարաֆընտան մէրքուլ պուլունան չու Թարիխսիզ մէքթուպ կէօրիւլմիշ օլմաղա, պէր վէճհի զիյր նագլ ու տէրճի միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Հապիպիմ օղլում,

Եարիի Պարի իլէ պու կիւնքի կիւն զայիֆ վէ մանսուր պուլունտուղումուզ կիպի, համտ օլսուն քի, էօթէտէն պէրու տախի խայիֆ վէ մագհուր օլան տիւշման էօնիւնտէն հիչ պիր տէֆա տէֆ վէ հէզիմէթ տինիլէճէք պիր ռիճաթըմըզ վուգու պուլմամըշ տըր։

Մի՛ ժամէլէր օլսուն քի, չիմտի Ուրմիա իլէ սահր պիր գաչ չհրատէ Իրան հիւքիւմէթի գալգմըշ վէ ճէնուպտան Քէրմանշահա գատար աթէյը գըյամ՝ վէ իսթիլալ եանըգ կիտէյօր։ Շարգտան Զէնկեան վէ Գազվինի գատար Ազէմ ճէմիյէթի պազուլուգ տաղրըը յօր։ Շըմալտա իսէ էհալի Ցիվան վէ թէպրիզ եօլունու շաշըրըգ՝ մուզաֆֆէր Քըրգամըզն գըլըճնա գուրպան կիտէյօր։

Պունտան մատտա Զէնկեան վէ Քէրմանշահտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, չու կիւնլէրտէ Գամ՝ վէ Քեաշանտա վէ ալէյհինուսուս Գազվին վէ Զէնկեանտա Պապիէր՝ հիւքիւմէթէ գարշը իսեան իսէրլէք, պու սուրէթլէ խանէի Իրան վիրան օլույօր։

Պիր իքի հաֆթա էվվել Ազէմն գըյամ՝ վէ ինգըլյատտա պագմայրագ թագարրուգ իտէպիտիի Քիւրտ քէօյլէրինի նար իլէ եագտըը ճիհէթլէ, գապաիը էքրատտա ազիմ պիր ինթիպահ կէլիպ, ճէմիյէթը միւթեֆիքամըզ պէրքէթը Ալլահա մազհար օլարագ, գաթ գաթ թէզաեիւտ իթմէքտէ տիր։

Հէյլէ պիր տէֆա պահար կէլսինտէ կիւլէր կիպի հավալար աշքլարն, ● զէման տամար վէ սինրլէրինտէ Քիւրտ գանը ճէվէլան իտէն հէզարան գահրէմանը կէօրիւրսիւն քի, համիյէթը միլլիյէ սահիգասը իլէ ճէնկ արսլանը կիպի մէյտանա աթքըրպ, Ազէմ սէրպազլարընը խարքիւր սիւրիւսիւ կիպի ավլայա գօվլայա թէհրանտան էօթէյէ սիւրէրլեր։ Օ զէման կէօրիւրսիւն քի, Քիւրտլեր աթլարա պինէրէք, Ազէմլերին նասրլ գօրգագ վէ ճէպին օլտուգլարընը աչէմէ իլան իչիւն, Ազէմ սիրահիլերինի սիւրէ սիւրէ Ատէրպատտա օսգարլար։ Օ զէման կէօրիւրսիւն քի, չիմտի պիզի գօլայտա եուտար պիր քէմիք զանը իլէ աղզընը իքի գուլաճ աչմըշ օլան Ազէմ արսլանը՝ պիզիմ քէսքին պիր գըլըճ օլտուղումուզու անլայարագ, իչթիհատը կէչէր, ճիւրաթը գաչար, հէր կիւն տախի պին գուլաճ չէքիլէ չէքիլէ քէնտիսինի Թուրանա ատթար։

Գըսմը ազէմի Շահըն չու կիւնլերտէ թէզաեիւտը չան ու չէվքէթի եօլունտա եագլան քէօյլէրին էհսանսինտէն օլուպ, թագրիպէն 580 աթլրան իպարէթ պիր ֆըրգահ ֆէտահիպ՝ օղում Խալիֆ Սէյֆուլլահն գօմանտա.

սընտա օլարագ ինքի կիւն էվվել պուրատան հարէքէթլէ, Գինապա գատար պուլապիլտիքլէրի տիւշ մէն ֆիրգալարընը գահր ու թէն-քիլէ կիթտիրէր։

Գիաֆլուլլահ եարընն պիրատէ բիմ մէլլա Ապտիւլ—Ռահման տախի էրտէլան վիլայէթի սէմթինէ կիթմիշ օլան ֆիրգտի մանսուրէ. միզէ գուվվէթ իւզ զահր օլմագ իւզրէ 600 աթլրտան միթէճավուզ պիր գուվվէ իլէ հարէքէթ իտեր։

Կէչէնլէրտէ հուտուտումզա թէգարրուպ իտէպիլմիշ վէ Լէժ իլէ Խարէմզատ թարաֆլարընտա գավկայա թութուլուպ, հէզիմէթը ազիմէյէ ուղրամշ օլան իքի ֆիրգա Ահմէտ ասքէրի՝ մէհէիւլաթ պուլամատգլարը ճիհէթլէ, աճլըգտան տախի թէլէֆաթա ուղրայարագ, քէմալը բէրիշանի իլէ կէրի տէօնմիւշլէր տիր։ Պունլարտան թութուլան էսիրլէրին նագլինէ կէօրէ, կէօյա Ահմէտ գօմանտանը տէյօր իմիշ քի, հէման իքի հաֆթայա գատար Շերաղտան հէր պիրինին սըրթընտա պիր չուվալ ուն—պիր թուլում թէն. պէքի օլմալը—օլարագ պէշ երուզ պին ասքէր եէթիշիպ, ֆիւրտիս. թան վիլայէթլէրինի եագարլար իմիշ։

Հաշմէթ-իւտ-Ցէվլէ օրտուսընտան իղթինամ օլունան չէյլէր՝ էհալիի ֆուգարայը կիւզէլճէ տօյուրուպ կիյտիրտի։

Շեմտի Էշնօվատա օլտուղու կիպի, Սավճպուլաղ վէ Էնմֆրգաշտա տախի գուվվէի քեաֆիյէմիզ մէվճուտ տըր։

Մէքթուպտունուզը պատրմ. պիզէ «Գըյամընըզ մէշրո՞ մը, պիր ֆահտէյի միանթիճ օլաճա՞գ մը» տէյու սիվալլէր իթմիշսինիզ, ճէվապըմիզը ինշալլահ կէլէճէք բօսթա իլէ պաբրսընըզ։

ԳԸԹԼԸԳ

ԻԱՆԷ

Հանգանակութիւն ի նպաստ նուիրատուաց Զմիւռնիոյ օտարազգաց խառն մանաժողովոյ ձեռամբ.

Մեծ. Տէր։

	Արժ. Դր.
Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Առաջնորդ	50
Եղբարք Սպարթալեան	100
Կ. Մ. Պայօղեան	100
Եղբարք Եսայեան	100
Կ. Արապեան	50
Տ. Կոստանդ.	25
Խ. Զաքրեան	35
Հայց	25
Պարի և Ընկ.	50
Ժ. Է. Բաբաքի	50
Հ. Ֆրէտերիզի	25
Օ. Ըէտեէլ	25
Բ. Հոմէր	20
Մ. Ապրօ	10
Ր. Տ. լիրայ 2	10 70
Հէրֆէլտ ֆր. 40	9 10
Ֆիլիբո գի» 10	2 27
Ռ. գի	25
Պէլհոմ Ֆրէր	25
Ա. Ֆարքօա	10
Շ. Սալղանի	20
Բաժիէ Ֆիզ	20
Ճ. Հանիշէր	20
Է. Տէվի	20
Տիկին Ապօթ	15
Լոհներ Մարքօբուլօ	15
Ըէճիօ Գ'էհոմ	15
Տը Կրատէր Ֆրէր	15
Ֆրաթէլի Տիօթի	25
Քէյզէր է Քօմ.	5
Ռիւք	20
Ժ. Զէքինի	10
Քսէնօբուլօ	10
Բ. Սբէրբօ	5
Ա. տ'Անտրիա	15
Սեպահ և Սումա	20
Ժ. Սումա	10
Սօլարի Գալատուր	10
Ճուսթինեանի է Ֆիզ	20
Բաթերսըն է Քօմ.	20
Քուզինիէր է Ֆիզ	20
Վանէլի Սաավրիտի	5
Տէր Թիմոնի Առաջնորդ Լատինաց	10 70
Տրնի	6
Բէլիսիէ	6
Կուպէրնատիս ֆր. 40	9 10
Սավէրա » 46	10 45
Իքար Ֆրէր	10
Գարի Ֆրէր	20
Ֆիտաս է Քօմ.	10
Բ. Գրէհման	10
Ճօլի է Քօմ.	10
Բ. Տլիօթի	10
Ժ. Թօքուզ	10
Լ. Ր. Բ. Նարեկ	5
Թ. Ա. Թէլօղլու	11 68
Ս. Թօրամանօղլու	9 70
Էլիա Աքքաշ	25
Տ. Լամպօղլու	15
Լ. Ասլանօղլու	25
Վիմէլ 20 լիրայ	107 10
Մարթի է Արթի	10
Հ. Տ'բօրթէ Քօմ.	10
Հէֆիթի է Սբիլէր	20
Ա. Քասապօղլու	25
Ալէքսանտր Սիտի	50
Է. Արճի է Ֆիզ	20
Կէօքպաշ օղլու	15
Խրիսթօֆի Հէքիմ օղլու	10
Եագօ Մէլէմէն	5
Հապիֆ է Բլաքօ	15
Լաթկանի Ֆրէր	15
Հաճի Ֆօյթի	2
Բէշտրմալճի օղլու	5
Քէհեա օղլու	10
Քարլը օղլու Սիտրօֆի	15
Ն. Ալաճաճի օղլու	10
Մայիս Մարտոխ	10
Եօրիէ Աքքաշ	20
Եսայի Ըչրլեան	20
Խ. Իլեատի	10
Բոմոնի Եւրիատի	10
Պուրնան է Քօմ. 3 լիրա	16 5
Էմիէն Վսաէլ	10
Թօքուզ է Տրաքօքուլի	20
Ճ. Եուսուֆ	100
Ռ. Շայթէն	20
Ռ. Պարքէր	10
Ճ Գ. Վէմեան	5
Քսապ օղլու եղբարք	5
Զ'ուրիւքճի օղլու	20
Շերէֆֆէնի օղլու	10
Ժ. Ն. Էմմանուէլ	10
Ժ. Սիտի է Քօմ.	10
Աւետիքեան եղբարք	20
Բանայոթ Բանթալէոն	10
Ն. Էլիատի	10
Ճ. Աղաթօքուլօ	20
Ֆ. Գալադուր	5
Անթաքի	5
Ագրամ Անրիժէլ	10
Ճակրճան Գալրքճի	15
Զօպան օղլու	10
Լ. Միլանաքի	10
Զանազանք 2 և 12	14
Նեսիմ Տավի, Թարանթօ	50
Լուքա Խաչատուրեան	15
Տ. Լ. Ս. Քոհէն	15
Ոմն	10
Բոբովիչ	2
Ն. Ֆ. Վանտրզէ	10
Ֆ. Բ. Միսիր, ֆր. 20	4 55
Ալէվրա	3
Ա. Լասկարիս լիրա 1	5 35
Արախճինճի Ֆրէր	10
Ժ. տ'Անտրիա	5
Ժ. Պ. Բուլթէ	5
Ա. Քլարք	50
Բ. Աթինօեէնի	15
Գ. Գուպլի լիրայ 3	16 5
Ժ. Ժ. Մայնէթի	10
Տ. Քիւբէճի օղլու	15
Գատաքի հաճի Խարիթիու	10
Ա. Գօնալ	5
Խրիսթօքուլօ Վէրկոս	4
Եօրտան Աթանասիոտի	4
Թամինճի	1
Աւստրիական Լոյտ. Ընկ.	50
Մ. Խրուսաքի	25
Ա. Արէպի	10
Ս. Ա. Քարավա	4
Խարալամպօ Ճամպազ	10
Ոմն	6
Ռ. Ռօզ լիրայ 1	5 35
Մաթէօ Լօրէնցօ	1
Ռուսնաւուց Ընկ. ֆր. 250	36 88
Ֆօպիս լիրայ 10	53 55
Գօզմաս » 2	10 70
Ս. Տէլակրացիա	5
Մատչէլա	5
Եղբարք Արնաւուտ օղլու	10
Մ. Ֆաքիլի	6
	2588 28

Վերոյգրեալ երկու հազար հինգ հարիւր ութսուն և ութը մէճիտ և քսան ութը սանթիմ կեդրոնական ճանճնաժողովս ամբողջ գանձած է։

Ի Դիմաց Սովելոց Խնամող
Կեդր. Ճանճնաժողովոյ

Համարակալ Գանձապետ
Գ. Ճ. Ճ-Լ-ԼԻԴ Աբէլ Կի-ԼԷԿԼԱՆ
22/3 Հոկտ. 1880
Կ. Պոլիս Գատրքէոյ

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ֆաթիհտէքի իքինճի պէլէտիյէ տարրէսի մէմուրիյինին էքսիք սաթան էքմէքճիլէրտէն թօրլատրգլարը 140 օգգա էքմէք՝ պու տէֆա տարրէի սէզքիւրէ ճանիպինտէն մահալը մէզքիւր միւհթաճինը մուհաֆիրինէ թէվզի օլունմուշ տըր։

Մագրի-Քէյոյտէն էօթէյէ պիր օվատա, խանչէր իլէ տէլիք տէլիք իտիրմիշ պիր ասքէրնէֆէրինին նաշէսի պուլունմուշ օվմաղլաթահգիգաթ իճրա օլունմայա պաչլամշ տըր։

Պուլկարիսթանտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, չու սոն կիւնլէրտէ գըթաի մէզքիւրէտէ չիտտէթլի գար եաղմշ օլուպ, մուրուր վէ ուպուր միւմքինսիզ օլմուշտըր։

Նէսրէդդին պէեանընա կէօրէ, Էտիրնէ վալիսի Ռէուֆ բաշա հազրէթլէրի՝ քէյֆինճէ վէ հագսըզ օլարագ պիր թէտպիր իճրա իլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, Էտիրնէնին պէլէտիյէ մէճլիսի էհալի թարաֆընտան միւնթէխիպ սէքիզ ազատան միւրէթթէպ օլտուղու հալտէ, բաշի միւշարիէյհ Էտիրնէէ միւվասէլէթինտէ, Նիզամըն մուղայիրինտէ օլարագ, իքիսի Պուլկար, պիրի Էրմէնի վէ պիրի Եահուտի օմագ իւզրէ, տիկէր տէօրթ ազա տահա թային իյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր կաղէթանընն իտտաասընա կէօրէ, գանուն միւգթէզասընճա պէլէտիյէ մէճլիսինին ազալարընը էհալի ինթիխապ իտէր, վէ վալինին՝ ինթիխապ օլունմուշ օլան ազալարընն մրգտարընը թէզեիտ վէ եա թագիլ իթմէ. եէ ասլա հագգ ու սէլամիյէթի եօգ տըր։ Մա մաֆիհի Էտիրնէտէ Պուլկարարընն մրգտարը ազալիյէթ իւզրէ օլտուղու հալտէ, Նի՞չիւն նասպ օլունան ազալարտան իքիսի Պուլկար, պիրի Էրմէնի վէ պիրի Եահուտի օլաճագ տըր։ (Ֆ.)

Խուսուսի պիր մէնպատան ալտըղըմշ մալիւմաթա կէօրէ, Ֆըրանսա ճիւմհուրիյէթինին Ամինա սէֆիրի Մ. տը Մուլ՝ Մ. Գուսմանտուրօսա նէսայիհը ճէտիտէ վէրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթը մէթպուսատը թարաֆընտան թալիմաթ ալմշշ տըր։

Ֆրանսըզ տիբլոմաթլարը հէր վագթ պէյան իտէրլէր քի, Եունանիսթանը հարպտէն մէն իթմէք իչիւն էլտէն կէլէն ադայ ու իգտամաթը տիրիզ իթմէյէճէքլէր տիր։

Խարիճիյէ նէզարէթի մէմուրիյինինտէն Մարգարեան էֆէնտի, պու տէֆա սալթանաթը Սէնիյէնին Պէյկրատ սէֆարէթի իքինճի սըրքիթապէթինէ թային պույրուլմուշ օլմաղլա, եարընքի կիւն վարնա թարիգիյէ մահալը մէմուրիյէթինէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Սալթանաթը Սէնիյէնին Եէրկէօյտէ մուգիմ պաշ չէհպէնտէրի Տաքէս էֆէնտի պու տէֆա մէզունէն չէհրիմիզէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

Ռիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, բրէնն Պիզմարգ՝ Եունան հիւքիւմէթինէ ինֆիալ իթմիշ տիր, զիրա հէեէթը վիւքէլտի Եունանիյէ՝ Պաֆիերայա օլան տույունաթը թէեթիյէսինէ տաիր մէճլիսը մէպուսանա հիչ պիր թէքլիֆ արշ իթմէմիշ տիր։

Եունան գօնսօլօսանէսինին Պէյօղլու ճինայէթ մահքէմէսի նէզտինտէ թէրճէմանը պուլունան Մ. Տիմէթրիատիս էվվելքի կիւն վէֆաթ իտէրէք, ճէնազէ ալայը միւթանթան սուրէթտէ իճրա օլունմուշ, վէ ալայրն էօնիւնտէն պիր մըգտար զապթիյէ կիթմէքտէ պուլունմուշ տըր։

Վիէննատան դէկտ. 4 թարիխիյէ քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, միւխթէլիֆ տօնանմա տաղըլմըշ իսէ տէ, եալընըշ պիր Ալէման սէֆինէսի հարէքէթ իտէճէք, վէ տիկէր սէֆինէլեր Պահրը Սէֆիտտէ պէքլէյէճէքլէր տիր։

Շէօյլէ քի, Ֆրանսըզ ֆիլօսը Թուլօնա, Ինկիլիզ ֆիլօսը Մալթայա, Ռուս ֆիլօսը Բէրէյէ, վէ իթալիա ֆիլօսը տախի Պրինտիզիյէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

Դէկտեմբեր պէշտէ մէզքիւր միւխթէլիֆ տօնանմա գաթարօ քէօրֆէզինտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Ցիւնքի նիւսխէմիզտէ Եունանիսթանըն ադտ իթտիյի եէնի իսրանսա ճիւմհուրիյէթինին Ամինա սէֆիրի Մ. տը Մուլ՝ Մ. Գուսմանտուրօսա նէսայիհը ճէտիտէ վէրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթը մէթպուսատը թարաֆընտան թալիմաթ ալմշշ տըր։

Ֆրանսըզ տիբլոմաթլարը հէր վագթ պէյան իտէրլէր քի, Եունանիսթանը հարպտէն մէն իթմէք իչիւն էլտէն կէլէն ադայ ու իգտամաթը տիրիզ իթմէյէճէքլէր տիր։

Բրէնս Նիքիթանը Իսլամ մահպուսլարընը թախլիյէ իթմէսինէ թէշէբբիւր իթմէք իչիւն, Բօսկօրիցատան պիր հէյէթը մէպուսէ գէկտեմբերին 5 ինտէ Զէթինէյէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

Պու ատֆա ինկիլթէրրատա բարլամէնթօ թարաֆընտան խաթիգրաղաթը Օսմանիյէնէ տաիր պիր բիսալէ նէշր օլունուպ, պունտա միւնտէրիճ օլան թէլէկրաֆլար՝ 1878 յունիս 17տէն 1880 յուլիս 24ինէ գատար կիթմէքտէ, վէ 113 ատէտ մըգտարընտա պուլունմագտա տըրլար։

Ինկիլթէրրա գրալիցասը՝ պու կիւնլէրտէ Բարիզտէ պէքլէնմէքտէ տիր։ Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի թօրնունուն փեարուար 26 տա վուգուս պուլաճագ ագտը իզտիվաճընտա հազրը պուլունմագ իւզրէ Ալէմանիայա կիտէճէք տիր։

Էվվելքի կիւն Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Կոչէնին Օթամպօլտան հարէքէթ իթտիկի էսնատէ պիր ճիւմլէ սիֆէրա վէ պիր խայլի սէֆարէթ մէմուրիյնի վէ պազը Օսմանլը մէմուրիյնի վէ էճնէպի գօնսօլօսլարը վարօրա կիտէրէք ըէտմը վէտայը իճրա իթմիշլէր տիր։

Խազինէի տէվլէթ պու ադէնէ էվվելքինտէն զիյատէ պէտէլթը ադքէրիյէ ագչէսի թօրլամշ տըր։ Պահսըմշ թէպատի զայրը միւսլիմէնին գանունէն հէր սէնէ թէէտիյէ իթտիյի պէտել ագչէսի իւզերինէ տէյիլ տիր, գուրաբը չըգմշշ օլան պազը նէֆէրաթը Օսմանիյէ, ասքէրէ կիթմէք իսթէմէյուպ, եէրինէ տէ տիկէր պիրինի պէտել վէրէմէտիքլէրինտէն, նագտէն պէտել վէրիրլէր։ Իշթէ պիզիմ պահսըմշ տա պու պէտէ հագգընտա օլուպ, իչիտիլտիկին կէօրէ, պու սէնէ 14,000 գատար գուրա նէֆէրաթը պէտէլը նագտի վէրիպ, ասքէրլիքտէն գուրթուլմուշլար իմիշ։

Պու մագատար միւպալաղալը օլապիլիր։ լաքին Անատօլունուն քիչիւք պիր գարիյէսինտէն պու սէնէ 140 գուրա նէֆէրի չըգմշշ իսէ տէ, պունլարտան 110ընը պէտէլաթը նագտիյէ վէրիպ ասքէրիլիքտէն գուրթուլմուշլար իմիշ։

ԹԻԻՃԱՐԻՑԷ

ԻՏԽԱԼԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ԳԻՆԱԹ	Լ. Օ.
ՁԼԽԱՑԻՐ			
Գոլոֆոյ սէրթ, Ազօֆ	քիլէ	28–33	100
Լիպրա 57|60			
» սէրթ Բուլմէլի	»	28–30	»
Լիպրա 56|58			
» երմըշագ Թունա	»	28–32	»
Լիպրա 56|59			
» » Բուլմէլի	»	26–31. 50	»
Լիպրա 55|60			
Մըսիր գոլոֆոյը	»		»
» » Թունա	»	15–15. 50	»
» » Բօթի, Օրտու	»	15–15. 50	»
» » Բուլմէլի	»	15. 50–	»
Արքա Թունա	»	14–14. 50	»
» Բուլմէլի	»	14. 50–	»
Եոլոֆ	»	–	»
Զանզիբար	»	–	»
ՏԱԳԻԳ			
Եէրլի սոնա	չուվալը	108–120	»
Օփնա սոնա 1 ինճի ճինս	»	145–148	»
» » 2 ինճի ճինս	»	135–138	»
» » 3 վէ 4 ինճի ճինս	»	110–115	»
Ալա 1 ինճի ճինս	»	132–	»
» 2 վէ 3 ինճի ճինս	»	115–125	»
ՕԳԴԱ ՄԱԼԸ			
Գոհվէ Բիօ 1 ինճի ճինս	100 օգգասը	1050–1100	»
» 2 ինճի ճինս	»	950–1000	»
» 3 ինճի ճինս	»	900–	»
Շեէրէր Հօլանտա վէ Թրիէսթէ	գանթարը	194–200	103
« Ֆրանսըզ քէլէ, 5 քիլօկ.	»	250–	100
« » քէլէ 3 վէ 2. 50	»	250–	»

ԻՏԽԱԼԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ԳԻՆԱԹ	Լ. Օ.
Պէդեր	օգգասը	7. 50–	104
Զէվա Պէնկալա	»	120–150	100
» Մատրաս	»	65–70	»
Բէրբօլ Ամէրիգա	սանտրգ	52–53	»
Մօմ Սբարմաչէթ 8–9 քիլօկր.	»	52–60	»
» » 11–11. 70 »	»	85–90	»
Քօլա Ինկիլիզ	2 սանտրգ	195–200	107
Չայ Գօնկօ	օգգա	18–	105
» Փէգօ	»	40–105	»
Բիբիր Ճէնօվա	չուվալ	42–43. 50ֆ.	»
» Ինկիլիզ	»	156–160	100
Ի-բիբիր	19–20 օգ.	100	»
Բօմ Ինկիլիզ	8–9 կալ.	100	»
» Թրիէսթէ	16– »	100	»
Սայ Եոլը Սիպէրիա	օգգա	13–13. 50	105
Զէրվէշ Եոլը	»	7. 50–8	»
Գոյբոտ Եոլը Մօսգօֆ	»	7. 50–	»
Խավիար սիյահ	»	38–45	120
ՄԱՏԷՆ			
Պէրբէր Ինկիլիզ	օգգա	12–12. 50	100
Զինէօ	100 օգգասը	82– ֆր.	
Գալայ	գանթար	680–690	»
Գոբլոն	օգգա	3–3. 25	100
Թէնէխ	2 սանտրգ	205–210	100
Գուրճիյա	50 քիլօկր.	67–70	»
Ճամ	սանտրգ	15. 50–15ֆ.	
Զէլէ Թրիէսթէ 0—00	»	135–	»
Տէմիր չիպուգ	գանթար	45–	»
» եարմա	»	47–	100
» Մօսգօֆ լամասը	»	76–	»
» մըխլըգ	»	86–88	»
» սաչ 2—14 է գատար	»	66–86	»
» չէնպէր	«	67–	»
» համուր սաչը եուվարլագ	«	95–98	»
» թէլ եուվարլագ 1/2—3/16	«	70–85	»

ԻԹՐԱՃԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ԳԻՆԱԹ	Օ. Լ.
Բամպոք Մըսը	օգգասը	5–5. 25	100
» Անատօլու	»	8–9	»
Եաֆաղը Գասապ պայը	»	9–9. 50	»
» Անատօլու երգանմըշ	»	6. 50–7	»
Թէֆթէք Անատօլու	»	25–26	»
» Վան	»	16–18	»
Իբէք Ճէէմ վէ Խօրասան	»	– ֆր.	»
Գօզ Պրուսա վէ սայիրէ	»	40–50	»
Տերի քէչի	8–12 բարչա	100–	105
Պալ մօմա Անատօլու	օգգա	17–18	105
Ճէհրի Գայսէրի, Ենգարէ	»	7–8	100
Քէնէվիր Անատօլու	»	3. 50–4	»
» Թօխումու	»	1. 50–2	»
Աֆիօն	»	320–330	»
» Զիքինթի	»	130–150	»
Քէրեն Ռօխոմա	քիլէ	26–28	»
Սոսամ	օգգա	3–3. 25	»
Անէօն Սագրզ վէ Զէշմէ	»	6–	»
» Անատօլու	»	4–4. 50	»
Քէֆօն	»	3. 50–4	»
Ֆասուլա Թունա	100 օգգասը	130–160	»
» Թրապուզօն	» »	–	105
Զէյրէն Եոլը Միտիլի, Այվալը	օգգասը	4. 75–5	110
» » Կէմլէյիկ	»	5–	»
» » Եունան	»	5–5. 50	»
Սապոն Գանտիա	»	4. 75–	»
» Ըէթիմօ	»	4. 50–	»
» Միտիլի	»	3. 50–4	»
Պոդէմ Իլի	»	11–11. 50	100
Ֆընդըք Թրապուզօն	գանթար	1 30–145	«
Ճէվիզ Անատօլու	օգգա	–	«
Ինճիր Իզմիր	գանթար	125–135	«
Գոբոս Իգլէս	»	160–	«
Բէնիր Գաշէր Թունա	օգգա	8–9	107
» » Օտէսա	»	7–7. 50	«
Զէյրէն Թրիլեա	»	2–2. 50	«

քերլիքտէն գուրթուլմուշ օլտուգ. լարը, վէ խազինէի տէվլէթին տախի 5.300 լիրա գազանարդը խապէր ալընմըշ ըր։

ՐԷՍՄԻ

—

Ցերսասատէթ վէ պիլտար սէլա. սէտէ իշլէտէն քէպիր վէ սաղիր պիլճիմլէ բիյատէ գալըգլարըլա, մազմունա վէ սանաալ վէ սալա. բուրեալարըն վէ արգա վէ սբրգ վէ պարկիր համալարը վէ եիւք արապալարը նագլիյէ իւճուրթը իշիւն սահրէի Էմանէթաէ թէշքիլ օլունան գօմիսիօն մարիֆէթի, վէ իճապ իտէն ենսաֆ քէթիւսա վէ լօնճա ազասընդն ըրիգա վէ մուվաֆագաթըյլա պու տէֆա թանզիմ օլունան թարիֆալար՝ գալըգ ճըլարա վէ թասլիւգի օլան էնսաֆը սահրէտէն իճապ իտնէլէրէ վէրիլմիշ օլմաղլա, լեռեկ հաճէ մէգքիւր թարիֆալարա միւրաճաաթլա իւճուրթը լազըմէնին օնա կէօրէ թէսվիյէսի լազըմ կէլէճէկի ճիւմլէնին մալիւմի օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիա ը գէլընը։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

—

ԱԶԳ

Վարգուհեան Ընկերութիւնը, որ Բերայի մէջ Օրիորդաց վարժարան մը բանալու նպատակն ուներ, իւր վերջնական ընդհանուր ժողովը պիտի գումարէ Դեկտ. 14/26 կիրակի օր, ի ժամ ութ (8)։ Լալէ փողոց թիւ 11, ի տան Համազգեաց Ը. կերուքեան։ Վստահ ենք որ սեծարգոյ և հայրենասէր ազգայնոց այս հրաւէրը ընդունելով պիտի բարեհաճին անպատճառ ներկայ գտնուիլ ի նոյն ժողովը Ս. Ե. այն որոշողութիւնք վաւէր պատճառմարուին ներկայ անդամոց քուէիւք։

Ի գիմաց Վարգուհեան Ը կ. Ց. Նոյէմեան

Բերայ 25 Նոյ. 1880

ԸՆԴՀԱՐԶԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1881

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԳԻՆ 100 ՓԱՐԱ

—

ՑՈՒՊԵՆԼ

ՑԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՑԷ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Սեպհականութիւն

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴ. ՀԱՅՈՑ

Տպագրութիւն Աբոման

Պարունակութիւն. — Վիճակագիր Տերութեանց. — Հայրապետութիւն Հայոց. — Հայաստան աշխարհ կամ Արմենիա. — Օսմանեան միջազգային թղթատարութիւնք. — Ժամանակագրց ուրհանդակաց Օսմանեան միջազգային թղթատարութեանց. — Եւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս. — Ցուցակ գնոց թղթատարութեանց, և հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թիւրքիոյ. — Սակագին հեռագրի ըստ նոր կարգադրութեան միջազգային թելերու, ընկերութիւնք յոգեշարժ նաւակութեան, ինչպէս են Եգիպտական. (Խրիվիյէ). — Մախսուսէ. — Աւստրօ Հունգար. Լլոյդ. Մէսաժըրի Մարիթիմ, Բաքէ Էնէ և Ընկերութիւն. — Իտալական Ընկերութիւն. — Ընտանեկան դեղարան։

ԻԼԱՆԱԹ

Մալիյէ Նէզարէթի վարիտաթ խարէի ումումիյէսինէն.

	թիւ	տեղի	թուական
Ալթուն	5304	498	
Կիւմիւշ	548	157331	43

Զարպխանէի Ամիրէաէ մէվճուտ պուլունուպ ալթուն վէ կիւմիւշիւ հավի օլան պալատէ մուհարբէը իւլ մրգտար սէպիքէնին պէհէր տիրհէմի լիրա Օսմանի եիւզ ղրշ. հիսապը իլէ պէտէլի պիր կէօնա մաթլուպա մահսուպ օլունմայուպ թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ, ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, վէ գարարը գաթիսի իշպու մահը Բումինին 29ընճը ճումաա իրթէսի կիւնիւ իճրա գըլընաճաղընտան, պունա թալիպ օլաճագարրն եէվմը մէգքիւրտէն էվվել վարիտաթ խարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի իլան օլունուր։

քերլիքտէն գուրթուլմուշ օլտուգ. լարը, վէ խազինէի տէվլէթին տախի 5.300 լիրա գազանարդը խապէր ալընմըշ ըր։

ՐԷՍՄԻ

—

Ցերսասատէթ վէ պիլտար սէլա. սէտէ իշլէտէն քէպիր վէ սաղիր պիլճիմլէ բիյատէ գալըգլարըլա, մազմունա վէ սանաալ վէ սալա. բուրեալարըն վէ արգա վէ սբրգ վէ պարկիր համալարը վէ եիւք արապալարը նագլիյէ իւճուրթը իշիւն սահրէի Էմանէթաէ թէշքիլ օլունան գօմիսիօն մարիֆէթի, վէ իճապ իտէն ենսաֆ քէթիւսա վէ լօնճա ազասընդն ըրիգա վէ մուվաֆագաթըյլա պու տէֆա թանզիմ օլունան թարիֆալար՝ գալըգ ճըլարա վէ թասլիւգի օլան Էնսաֆը սահրէտէն իճապ իտնէլէրէ վէրիլմիշ օլմաղլա, լեռեկ հաճէ մէգքիւր թարիֆալարա միւրաճաաթլա իւճուրթը լազըմէնին օնա կէօրէ թէսվիյէսի լազըմ կէլէճէկի ճիւմլէնին մալիւմի օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիա ը գէլընը։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ԱԶԳ

Վարգուհեան Ընկերութիւնը, որ Բերայի մէջ Օրիորդաց վարժարան մը բանալու նպատակն ուներ, իւր վերջնական ընդհանուր ժողովը պիտի գումարէ Դեկտ. 14/26 կիրակի օր, ի ժամ ութ (8)։ Լալէ փողոց թիւ 11, ի տան Համազգեաց Ը. կերուքեան։ Վստահ ենք որ սեծարգոյ և հայրենասէր ազգայնոց այս հրաւէրը ընդունելով պիտի բարեհաճին անպատճառ ներկայ գտնուիլ ի նոյն ժողովը Ս. Ե. այն որոշողութիւնք վաւէր պատճառմարուին ներկայ անդամոց քուէիւք։

Ի գիմաց Վարգուհեան Ը կ. Ց. Նոյէմեան

Բերայ 25 Նոյ. 1880

ԸՆԴՀԱՐԶԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1881

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԳԻՆ 100 ՓԱՐԱ

—

ՑՈՒՊԵՆԼ

ՑԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՑԷ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Սեպհականութիւն

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴ. ՀԱՅՈՑ

Տպագրութիւն Աբոման

Պարունակութիւն. — Վիճակագիր Տերութեանց. — Հայրապետութիւն Հայոց. — Հայաստան աշխարհ կամ Արմենիա. — Օսմանեան միջազգային թղթատարութիւնք. — Ժամանակագրց ուրհանդակաց Օսմանեան միջազգային թղթատարութեանց. — Եւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս. — Ցուցակ գնոց թղթատարութեանց, և հեռագրութեանց Եւրոպական և Ասիական քաղաքաց Թիւրքիոյ. — Սակագին հեռագրի ըստ նոր կարգադրութեան միջազգային թելերու, ընկերութիւնք յոգեշարժ նաւակութեան, ինչպէս են Եգիպտական. (Խրիվիյէ). — Մախսուսէ. — Աւստրօ Հունգար. Լլոյդ. Մէսաժըրի Մարիթիմ, Բաքէ Էնէ և Ընկերութիւն. — Իտալական Ընկերութիւն. — Ընտանեկան դեղարան։

ԻԼԱՆԱԹ

Մալիյէ Նէզարէթի վարիտաթ խարէի ումումիյէսինէն.

	թիւ	տեղի	թուական
Ալթուն	5304	498	
Կիւմիւշ	548	157331	43

Զարպխանէի Ամիրէաէ մէվճուտ պուլունուպ ալթուն վէ կիւմիւշիւ հավի օլան պալատէ մուհարբէը իւլ մրգտար սէպիքէնին պէհէր տիրհէմի լիրա Օսմանի եիւզ ղրշ. հիսապը իլէ պէտէլի պիր կէօնա մաթլուպա մահսուպ օլունմայուպ թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ, ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, վէ գարարը գաթիսի իշպու մահը Բումինին 29ընճը ճումաա իրթէսի կիւնիւ իճրա գըլընաճաղընտան, պունա թալիպ օլաճագարրն եէվմը մէգքիւրտէն էվվել վարիտաթ խարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի իլան օլունուր։

Մահմուդ Ռիֆաթ էֆէնտի պունդան հետո Ռուսիոյ տէվլէթի թէպասընտան Հասան տայի նամ քիմէնէնին Ազիզ Նէհրիմ պէյ զիմմէթինտէ մահքէմէի թիճարէթ իլամբյլա ալաճաղը օլան մալիւմ էյմըգտաբ մէպալիղին թէէմինը թէսվիյէսի իշիւն, միրը մումալէյհին սահր հիսէտարանը իւէ պէրապէր միւթեարրրքի օլուուղու Ագաբրայտա վալիտէ Սուլթան ճամիի չէրիֆի իմամլըքնտա քեամին 2 նամէ բրլու պիր պապ քեարկիր խանէ իւէ, թահթընտա վագը իւչ լիրա իրատ կէթիրիր պիր պապ էճզախանէ մուգատտամ մէվգիի միզայէտէյէ գօնուլարագ, պէշ եիւզ էլլի ատէտ լիրա օսմանի պէտէլ իւէ թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իմմիշ օլմաղլա, թարիխը իլանատան իթիպարէն օթուզ պիր կիւն զարֆրնտա եիւզտէ պէշ զամմ իմմէք չարթըյլա թալիպի օլտուղու հալտէ, մահքէմէի թիճարէթ իճրա տահրէսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի իլան օլունուր։

25 Թշրրինի սանի 96։

Ցերսասատէր Դրտեղ էֆէնտիդան

Միւթէվէֆա Շեյխ Մէհմէտ Սալիմ էֆէնտիին Ցերսասատէթ Էմնիյէթ սանտրզընա պա իլամը մահքիմանն պիհ տէյնի օլան մէպալիղը մալիւմէնին թէսվիյէսի զըմմընտա մերհուն վէ ֆիրուխթը մահքիմ օլան պիր չիֆթ բըրլանթի քէմէր թօգա իշպու թշրրինը սանինին 31 ինճի բազար երթէսի կիւնիւ սաաթ ալթըտա գուլումճուլար չարշուսընտա ֆիւրուխթ օլունաճաղը, Ցերսասատէթ մէրքէզ իճրատահրէսինտէն իլան օլունուր։

26 Թշրրինը սանի 96

Քիւր

Մէքքէմէթլու Իպրահիմ Խուլուսի էֆէնտիին Հաճի Մէհմէտ աղայա պա իլամը մահքիմանն պիհ տէյնի պուլունան մէպալիղը մալիւմէնին թէսվիյէսի զըմմընտա ֆիւրուխթը մահքիմ օլան Գարթալ գազասընա թապի Գոզ Եաթաղը ճիվարընտա օն իկի տէօնիւմ մրգտարը պաղին տէօրթ հիսսէ իմմիպարրյա իւչ հիսսէ, վէ Սուլթան Ազիզ Ճիվարընտա կիւն կէօրմէզ մահալլէսինէ քանին 875 ղրա մրգտարը արասարընն նրսի հիսսէսի թարիխը իլանընտան օն պէշ կիւն սօնրա ֆիրուխթընա թէկէպպիւս օլունաճաղը Ցերսասատէթ մէրքէզ իճրատահրէսինտէն իլան օլունուր։

24 Թշրրինը սանի 96

Քիւր

Զավուշ օղլու Բէթրաքի էֆէնտիդան

Կլասկոտա ճօն Գըլարգի գումրանիասը. Նրն էն ալէա վէ գավի մաքինա թիրէսի, պուրատա, Գէյոլու վէ Գալաթա վէ Սթամպուլ մաղազալարրընն քեաֆֆէ-ինտէ պուլունուպ, թօքտան վէ բէրաքէնտէ սաթրն ալմագ իսթէյէնէրին, Գալաթատա վօյվոտա սօգաղընտա 13 նիւմէրոյու մաղազայա միւրաճաաթ իլլէմէլէրի։

Պէյոիւք աճէնթէ
ԷՄ. Թ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ

ՕԳՈՒՅՈՒՆՈՒԶ

Մ. Վ. Ծաննինին 1867 սէնէսինտէ թէէսիս իյլէտիկի «Նէմա» նամ մէշհուր էֆզախանէսի, պու սէնէ մայիս 5 տէ միւհթէրէք օլմուշ իսէ տէ, սահիպինին մէկտաթինէ լայրգ պիր թարզտա վէ տահա մոնթազամ սուրէթէ պու տէֆա էէնիտէն քիչաա օլունմուշ ըր։

Մուայլէճաթը թըպպիյէ, էտվաթը ճէրրահիյէ, ըթբրիյաթ (բարֆիմրրի), վէ սահր պիճիմլէ էճզա վէ էմթաա էվրօբատան եէնի կէթիրիլմիշտիր Մէգքիւր էճզախանէտէ ռէչէթալար սիրաթլա իճրա օլունուր, վէ իլաճլար պէօյիւք տիգգաթլա եաբըլըր։

Թօքտան միւպայէա իչիւն Մ. Վ. Ծաննինին Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսրտա Ճէլալ Պէյ խանընտաքի մաղազատա պագը օլուպ, թաշրա իչիւն գօմիսիոնլար մէգքիւր մաղազատա գապուլ օլունուրլար։

Բուսճուգտաքի չիպսէ բէջ միւքէմմէլ սուրէթտէ տիր։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլունտա սօղրու եօլտա թէէսիս օլունմուշ օլան 77 նօմէրօլը Ծաննի էճզախանէսի տախի մուտարէյէ Մ. Վ. Ծաննինին մախսուսը տիբլօմալը Շիմիսթ Տօքթէօր Ճ. Ծաննի թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա տըր։

Մ. Ծաննինին էտիրնէտէ տէ էճզաճը տիւքքեանը վէ Պէյօղլուսնտա քիմէախանէսի վարտը։ — Ֆիյաթլար բեք էհվէն։

ՏՕԳԹԷՕՐ ԿՈՄԻՏԱՍ ԷՖԷՆՏԻ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Թապիպը մուսայիլյհ էվվելի կիպ, Մ. Ծաննինին Սթանպօլտաքի էճզախանէսինտէ վագը օտաի մախսուսունտա սաաթ 3 տէ 9 ա գատար պուլունուպ, խաթալարը գապուլ իտէճէք տիր։

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

GRAND DIPLOME D'HONNEUR

MEDAILLE D'OR
Medaille d'or
à diverses
Expositions

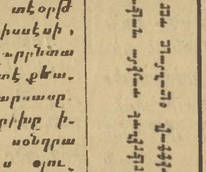

PARIS 1878
Certificats nombreux
des
premieres
Autorités medicales

ՀԱՆՐԻ ՆԷՄԹԼԷՆԻՆ ՄԻՒՏԼԻՒ ՈՒՆՈՒ

Զվիցերա ինէքլէրինին ալէա սիւտիւնտէն մամուլ օլուպ, քիչիւք չօճուգլար իչիւն միւքէմմէլ պիր նաֆագա օլան Նէսթլէնին մէգքիւր սիւտլիւ ունու, միւտիւ ազ օլան վալիտէլէրին սիւտիւ եէրինէ կէշտիրտէն պարգա հէմ սիւտտէն քէմէքլիկէ վէ հէմ տէ հազմա գօլայլըգ վէրիպ իքմալ իթտիրը։

Մէկքիւր ուն հէր էճզաճընտա վէ էճզա մաղազաներնտա պուլունմագտա տըր։

Ինչպու ուէուն պիր չօգ հիյլէլէրինտէն սագընըմագ իչիւն հէր գութու իւզէնոն նիշպուլունան Հաների Նէսթլէնին իմզասընա տըզգաթ օլունմագ ըն թիա տըր։

ԻՏԱԼԻԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԵՒԲԷԼԷՐԻ

Իրաւ 1880 սենէսի Նոյէմբէր 20ինէ բերնընընկի կէնտէտան էրնէպտէն։

—

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՏԻ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադրիատ սոպոհլարը հէօբէյէտ

Սբ. Տէ.	
2 30	Պ. Ատատան, Հէյպ, Պուրկազ, Գնալը։
2 30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպէլի, Պուրկ, Գընալը։

Բէօբէյտէն Ադալար հանդիպէ

Սբ. Տէ.	
9 30	Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա, Գարթալ, Բէնտիք
10 30	Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա,

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆ

Ադալարտան Բէօբէյտ

Սբ. Տէ.	
3 30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ, Պուրկ, Գընալը։
7 15	Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպէլի, Պուր, Գընալը։

Բէօբէյտէն Ադալար

Սբ. Տէ.	
3 45	Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա. Գարթալ։
9 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա, Գարթալ, Բէնտիք։

ԳԱՅԼԸԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՏԻՑ ՍԷՖԷՐԼԷՐ Բէօբ.	Գընալ.	ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ Բէօբ.	Գընալ.
Սբ. Տէ.	Սբ. Տէ.	Սբ. Տէ.	Սբ. Տէ.
3 30	3 30	2	
3 15	3 15	4	2
4	4	5	4
4 45	4 45	6	5
5 45	5 45	9	6
8 30	8 30	10	9
9 30	9 30	11	10
10 30	10 30	11 45	11
11 15	11 15		11 45
12	11 45		

ՀԱՑՑԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իրաւ շընդուրքէրի քարուլարընա գորնէ՝ տարտարքէ

ԵԷՎՄԻՏԻՑ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար Բաղտան

Սբ. Տէ.	Գընալ Նօ.
4 15	Գաթար իչին 1
8	Գաթար իչին 3
11 10	Գայրը միւթէսատրֆ Գաթար իչին 5

Բէօբէյտէն

Սբ. Տէ.	Գընալ Նօ.
2 45	Գաթար իչին Գաթար իչին 2
7 30	Գաթար իչին 6
10 37	Գաթար իչին 8

ՄԱԳՐԻԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱՍՍԱ

Մէտիթէրանէտան Բէօբէյտ

Սբ. Տէ.	
2 45	Մաքրի, Սամ, Գումգաբու։
Սբ. Տէ.	Բէօբէյտէն
10 45	Գումգաբու, Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մէտիթէրանէտան հէօբէյտ

Սբ. Տէ.	Սընգոհ
3 15	Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Ադալար

10 45	Գումգաբու, Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

ԻԽԹԱՐԱԹ

Բէօբրու վէ իսկէլէ մէմուրլէրի այնէն պիլէէթ ալուպ պիլէէթ եէրինէ բարա ախզ խյլէմէլէրի քիւլլիւէն մէմնու տըր։ միւթէճասրրլէրի պէր մուճիպի թալիմաթ չէտտիտէն մէսուլ տըր, պինաէն ալէյհ վաքօրա բաքիպ օլան զէվաթ հէնկեամը բահտէպիլէթլէրինի ախզ իթմէլէրի միւսթէրճա տըր։ Ինչու իսթարէմուվաֆագաթ իթմէլիպ տէ իսկէլէէ չընգըլաճագէնատ պիլէէթ ալընճաճագ օլունուր իսէ, պիլա իսթիանա պիրինճի մէվգը եօյմուսու ատտ օլունուպ, եաղընը թարաֆընտան պիրինճի մէվգրեէ մահասուս օլան պիլէէթ վէրիլէճէկի իլան օլունուր։

Ախշամարը քէօբրիւտէն սաաթ 10 30 տէ Ատալարա վէ սաաթ 11 15 վէ 11 45տէ Գատրքէօյինէ հարաքէթ իտէճէք օլան վաքօրարա ճիբրիւ պէօյիւք վէ եօլճուլարը իդամ ինէր տէրճէտէ օլան եիւք վէ էշեա գապուլ օլունմամագ

Շեհէր էմանէթինէն

Շեհրը հալի բումինին 28ինճի ճումա կիւնիւ, Էմին էօնիւնտէ սաթրլան սէպզէնին ֆիեաթը. սիմ մեճիտի եիրմի զրշ հիսապը ալա, պէրվէճհի ախի պէեան օլունուր։

Գէյրէ Ադէտ Ղէ Բր.

Եէրլի պամբաաք	00	1000	00
Թուզպա պամբաաք	00	1000	
Ասմա գապաղը	00	01	00
Սագրվ գապաղը	01	00	01
Զայր ֆասուլեաաք	01	00	00
Այիշէ գատրն ֆաս.	01	00	02
Եէր ֆասուլեաաք	01	00	02
Գրբմրզը տօմաթէս	01	00	00 25
Եէշիլ տօմաթէս	01	00	00 16
Լահանա	1	00	00 12
Պօսթան բաթլիճան	00	00	00
Պաղ բաթլիճան	00	01	00
Օրթա »	00	01	00 4
թօսաճ »	00	01	00 2
Պէզէլեա	00	00	00
Բանճար	01	00	01
Սպանաք	01	00	01 8
Քէրեվիզ	01		10
Բրասա			9
Եէշիլ ճաճ պիպէր	01		10
Եէշիլ թօք պիպէր	01		10
Հավուճ			18

Սէպզէնին թօքտան սաթրլան ֆիեաթը, պալէատ մուհարբէր օլուպ, պունուն չիրիյիճիր չէյ օլմասը յա, նագլիյէ վէ մէսարի. ֆի սայիրեէ գարշըրգ օմագ իւզրէ, սէպզէճի տիւքքեանլերընտա պու ֆիեաթա, նիհայէթ եիւզտէ օն պէշ նիսպէթինտէ թիճարէթ զամմիյէ, սաթրլմասը գարարլաշարըրմըշ օլտուղունտան, անտէն գիեատեէ սաթան օլուր իսէ, օ միսիլլիւէր հագլարընտա մուամէլէի ճէզաիյէ իճրա օլունմագ իւզրէ, Շեհիր էմանէթի վէ տէվայիրի պէլէտիյէ միւտիր վէ մէվգի միֆէթիշլէրինէ միւրաճաաթլա պէեան օլունմասը ոէճա օլունուր։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՀԻՖԵԱՃԷՍԻ

—

Սաթըր Սթանպօտա, եէնիճամի Զիինկիրը ճատտէսի Ս. Ղուկասեան, վէ Ուզուն Զարշըտա Ֆրէնկեան քիւթուպհանէլէրինտէ։

Քէզա կազէթամըզ խտարէխանէսինտէ տախի մէգքիւր հիքմէէ ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Մէրմայէ	100.000.000	Ֆրանգ.
Իտա օլունան	50.000.000	»
Իհթիաթ սանտրզընտա մէվճուտ	24,176,288	» 29 սանթիմ

ՄԱԳԱԲԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ԲԷԹԲԷՍՊՈՐԿ
ԲԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

Վէ սայրը պիր չօգ պէլտէլէրտէ.

Գրէցի Լիօնէ պիլճիմլէ պանգա մուամէլէլէրինի տէր իւհտէ իտէր։
Իհտամ իւզէրինէ իգրազ իտէր. (էօտինճ վէրիր)։
Իհտամ ըէհին ալարագ հիսապը ճարի ալար։
Ֆրանսայա վէ սայրը էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօյիցա քէշիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղրտալարը վէրիր։
Պօրսա իշլէրի իչիւն վէրիլէն էմրլէրի իճրա իտէր։
Իհտամ նրքզ իտէր։
Թէսլիմ օլունտա նագտը գապուլ իտէր, վէ մուգապէլինտէ չէրայիթի մալիւմէ իլէ պօնօլար վէրիր։

Սընդուղտէ մաքբրը (իտարէսի). — Նումէրօ 10 Մէրթէպանի սօգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթասա։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնդրա, 9 Դեկտ.

Ինկիլ. էհտամը Ինկ. Լիր	98-1/16
Օսմ. էհնամը աչքլաը	12- 5/8
» » գաբանաը	12- 9/16
Իսթիգրազ 65	14 5/8
» 69	14- 1/8
» 71	72- 1/2
» 72	19-11/16
» 73	13- 1/2
Օսմանլը պանգաաը	12- 1/8
Մըսըր տուլյուս. մութա հրաէ	69- 1/4
» իմթիյազը	94- 1/2
Բուսիա իսթիգրազը	89-
Գամպիս Բարիզ 6 այ վաաէ	–

Փարիզ, 9 Դեկտ.

Ֆրանս. էհտ. 3 % Ֆր.	85-65
» » 5 գբօնսուզ	119-17
Օսմ էհնամը աչքլաը	12-80
» » գաբանաը	12-90
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	71-
» 69	72-
» 73	67-
Մըսըր ֆօնս. մութա հրաէ	351-25
Գրէտի Լիօնէ	970-
Օսմանլը պանգաաը	557-50
Բուսիէլի չըմենաբֆէրի	41-50
Իթալիա էհնամը	88-45
Գամպիս Լօնդրա 3 այ վաաէ	25-32

Վիէննա, 9 Դեկտ.

Ագիո Ֆիորին	–
Բուսիէլի չըմենալֆէրի	19-

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Է. . սամ. ֆիւն ագ. գաբ.	13 33
Գաբ. ապահ աչքլաը	13-36
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % ֆ.	68-
» 65 » 6 % ֆ.	69-
» 69 (Ֆինար) 6	68-
» 72 (Գօն ֆիւ Թրէզօր)	22-
» 73 6 % ֆ	64
Բուսիէլի չըմենաբֆէր 3	39 25
Ագէտ ֆայիզի %	9
Ըրբօր Ղրշ	00-
Հավալէթիզ »	25-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	3-20
Սատամպոլ պանգաաը	8-20
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-20
Թրամվայ	4-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԶԱԹԸ

Օսմ. լիրաաը 100 ղրշտան	Ղ.	Ֆր
Գէյալ մէճիտիյէ ֆարդը	107	25
Մէճիտիյէ »	213	10
Գէշլիք »	211	–
Ալթընըգ »	129	20
Գագըր »	520	–
Գայմէ »	1220	–
Ինկիլիզ լիրաաը	110	–
Ֆրանսըզ ալթունու	87	33
Փոլ	90	5
Գրիմից ալթունու	51	20
Դարպօն գայմէի	9	–